

28. nov. 1949.

Til Pålina.

VERA

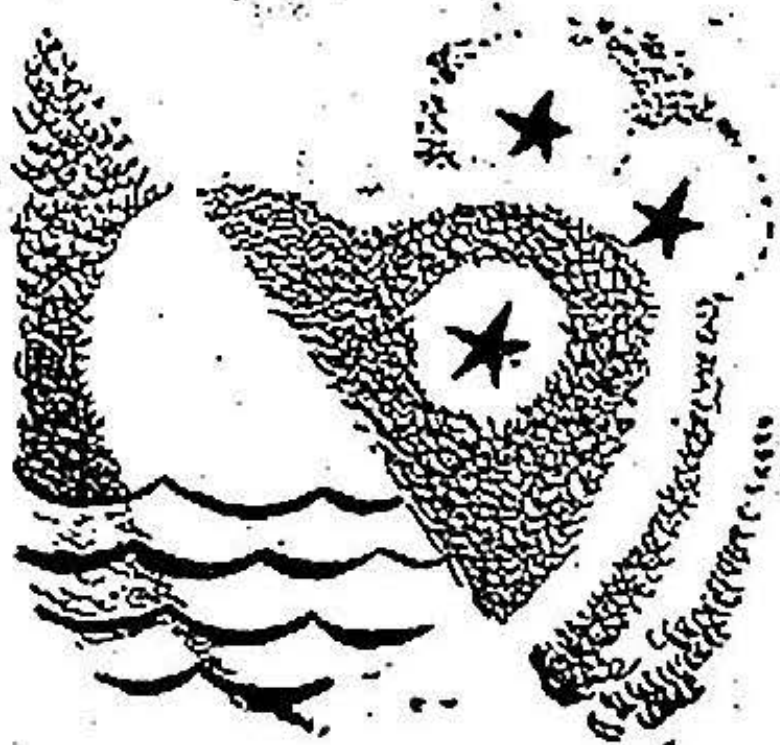
*Þessi bók er gefin út í 50 tölusettum
eintökum.*

Þetta eintak er númer /

Gunnar Dal

GUNNAR
DAL

VERA

SUDRI
REYKJAVÍK
1949

Teikningarnar gerði

ATLI MÁR

PRENTSMÍÐJAN HÓLAR H.F.

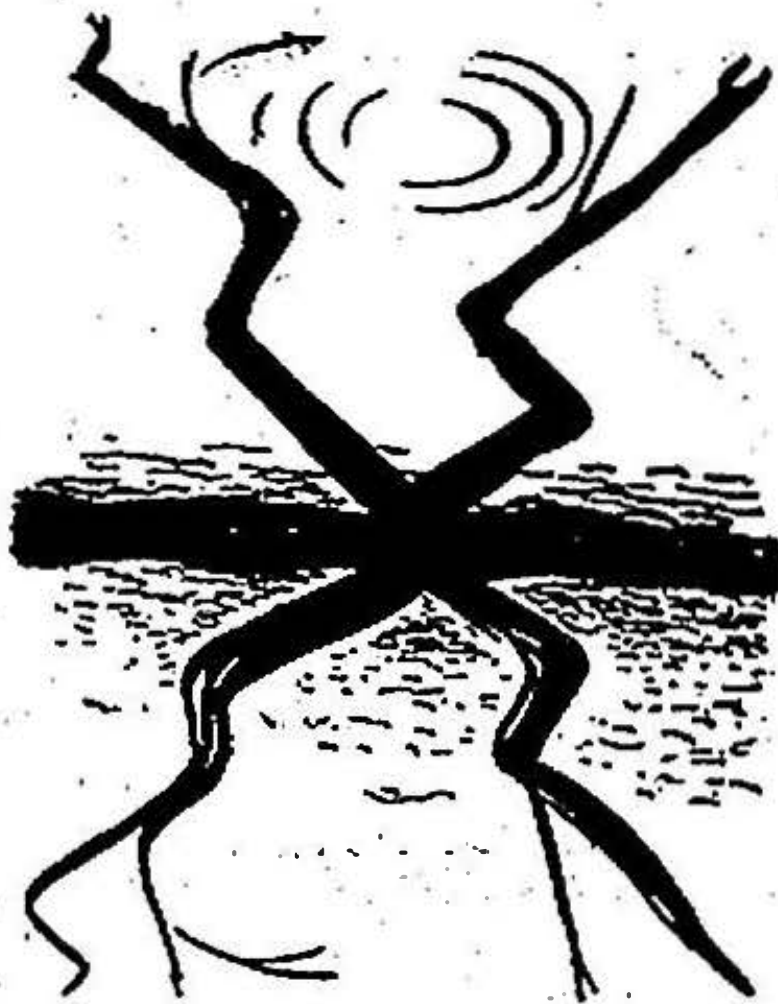

Hann —

Hann heilsar, brosir og kinkar kolli
— kunningi og vinur manns —.
Og svikna vináttu sína dylur
með svipmóti hræsnarans.
Góðmennskan og greiðasemin
er gríman hans.

En þótt bróðurþel hans þér bregðast kunni
baráttu þinni í,
og traust þitt á vininum takmarkist nokkuð
taktu ei mark á því.
Hann sver þér að bæta svikin gömlu
— og svíkur á ný.

Sem framliðnir svipir faríseans
fara og koma þeir enn
með hátignarsvip og háðsglott í laumi,
heilsa og kveðja í senn.
Hálfir kunningjar, hálfir vinir,
— og hálfir menn.

Lognsær

Kastið ekki steinum
í kyrran sjá.
Dvelur ógn í dimmunni
djúpunum frá.

Gárið ekki lognsæinn
en gleðjist yfir því,
að himinninn getur speglazt
hafinu í.

Kvöldljóð

Roði í vestri, rökkvar um strönd og fjörð.
Í rósabjarmæ hægt þú dansinn stígur,
sólgyðja björt, um húmsins hljóðu jörð,
og hugur minn á burtu með þér flýgur.

Um rökkurlönd þú rósafingrum ferð,
og faðm þinn móti kvöldsins skuggum breiðir,
því hjarta hlýtt í brjósti þínu berð,
sem bros af himnum niðrá jörðu seiðir.

Með trega í augum kveður þú í kvöld,
og kossar þínir heitt á vörum brenna,
en nóttín heilsar með sín myrku tjöld,
að móðu kvöldsins dagsins elfur renna.

Hverf ei frá mér fægurst sólardís,
þú fyllir hjartað þrá og trega sárum,
en yfir myrka sanda lífs míns lýs
og lát mig hverfa í þínum rauðu bárum.

Og kom með svefn og sefa hjarta mitt
eitt sumarkvöld, er gisti ég þína helma.
Lát mig blunda í nótt við brjóstið þitt,
mín bjarta dís og öllu — öllu gleyma.

Ég er nóttin . . .

Ég er nóttin,
sem þögn og þungfleyg líður
um þokunnar eyðilönd.
Og ég er sá,
sem bak við nóttina bíður.

Ég er nóttin,
lukt stjörnusæ blárra strauma,
er stafa af himni á jörð.
Og ég er sá,
sem er dreymandi allra drauma.

Kvæði um poll í Hafnarstræti

Á bláum björtum himni
bústað drottins í
lék sér ljósa daga
lítið sumarský.

Og aðdændur þínir —
allir fara þeir
framhjá forarpalli
fylltum sandi og leir.

En gæfulausa gufa
við gráan rennustein.
Úr forarpollum jarðar
þú ferð til himins: — hrein.

Þér fyrirgefist

Þér fyrirgefist, sem getur raunir tjáð
og gimsteina úr dauðameinum sorfið.
Á þyrna og kvisti rauðum rósum stráð
roðna eigin blóði — og síðan horfið.

Og heimurinn, sem harður flestum er
og henti mörgum stein að garði þínum,
mun að lokum hljóður þakka þér
þessi litlu blóm á akri sínum.

Fariuglar

Fuglar himinsins fljúga
og fylla loftið með söng.
Fæstir eiga þeir ættjörð
og engir nein vistaföng,

en áhyggjulausir þeir lifa
og leika sér dægrin löng.
Fuglar himinsins fljúga
og fylla loftið með söng.

Úr suðrænum sólarlöndum
sefgrænum skógum frá
til norðursins fannkrýndu fjalla
þeir fljúga um loftin blá.
Og engri þjóð eða álfu
þeir una til lengdar hjá.
Þeir eiga ei land né óðul
en aðeins frelsið þrá.

Himinninn er þeirra athvarf
einn í friðlausum heim.
Þeir svífa um sumardaginn
á sólbjörtum vængjum tveim,
því barátta alls um brauðið
ei bindur vængina á þeim —
Himinninn er þeirra athvarf
einn í friðlausum heim.

Örlög manna

Ein jörð í hnattanna hringrás
um himininn rennur sitt skeið.
Lifnar, kulnar og hverfur,
hverfur á óminnisleið.

Þú aldni Yggdrasill breiðist
öll um jarðarlönd.
Á laufblöð þín marglitar myndir
málar dauðans hönd.

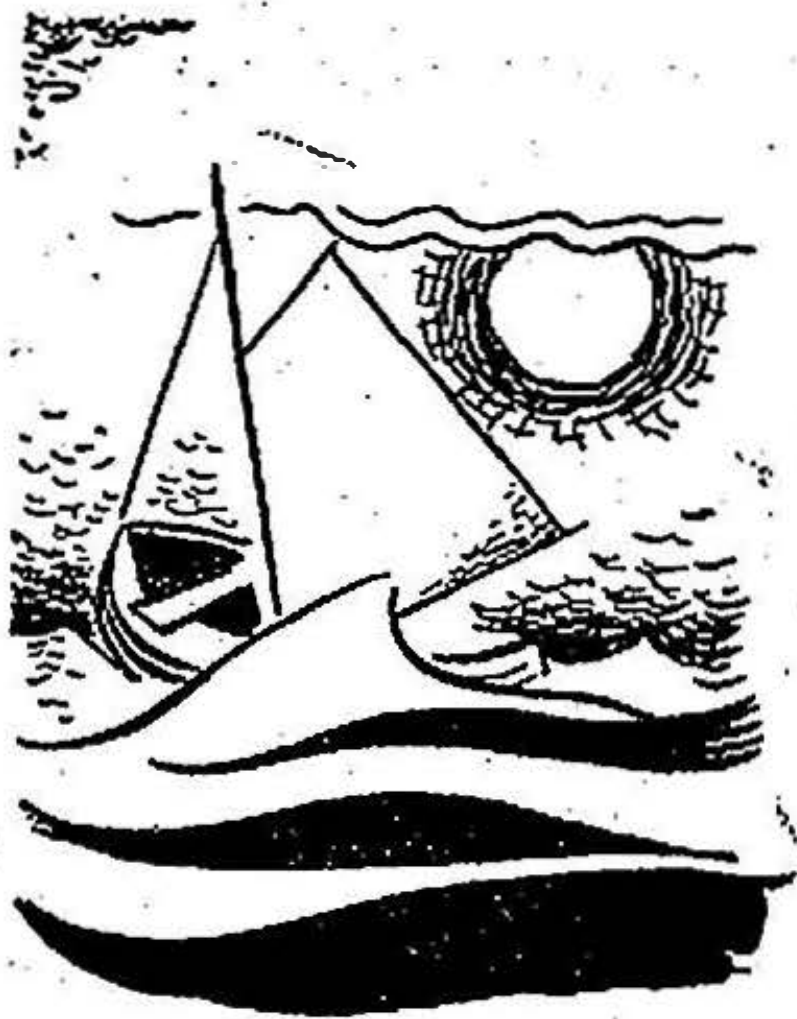
Og krónan, sem þig krýnir
hverfur í dimman svörð.
Fer með fallandi lafum
í faðminn á móður jörð.

Haustrégnið rætur í greinum,
gamalt tré stendur bert.
Laufblöð þess bárust í burtu,
í burtu — — en enginn veit hvert.

— — —

Senn stormþytur annarra aldar
ber okkur í tímans skaut,
og herrar nýja heimsins
hefja þá sína braut

um jörð eina í hnattanna hringrás,
sem um himininn rennur sitt skeið,
lifnar, kulnar og hverfur,
hverfur á óminnislöið.

Breitt hljóðfall

Ég fór um tímans rauða reginmar,
að rökkurdjúpsins yztu sjónarrönd,
og sökkvandi skip mitt sigldi að týndri strönd
um sólarlag. — Og ég beið nætur þar.
En aftanroðinn hvítri sólarhönd
hreif mig til sín inn í morgunlönd,
— þar hljómfall lífsins annað óþekkt var.

Minn gamli heimur fórst í sjálfum sér,
sökkt í eigin gröf sem veikur reyr,
sem gamalt lag, er líður út og dæyr.
Ljóð og söngvar þínir hurfu mér.
Kaldir og fornir kvistir urðu þeir,
og kvæðin gömlu skil ég ekki meir,
því hljómfall lífsins breytt og brotið er.

Teningum kastað

Hér er teningum kastað.

Síðasta brú þín er brotin,
brúin, sem hínzta
undankoma þín var.

Á hólminn er komið
umflotinn elfu dauðans,
og örlögum þínum
verðurðu að mæta þar.

Upp með sverðið.

Þér undankoma er engin,
og aftur ei snúið
þúg etur frá þessari stund.

Með lífið að veði
þú gengur á hólmi við heiminn
og hörfar ei þaðan
— nema á dauðans fund.

Bergmál dagsins

Gránar af morgni, götuljósker blakta,
grúfir reykur yfir næsta þaki.

Af breiðu stræti berst mér hljóðsins kliður
— bergmálið af dagsins fótataki —.

Eins og elfa, föst í farveg sínum,
falli í hafið, menn til vinnu ganga.

Í verksmiðjur sumir, aðrir niðrá eyri,
og aðrir halda íbúðir til að pranga,
sem ótal hjól, er alltaf sama hringinn
um öxul sinn í ráðaleysi ganga.
Og frjalsir menn þar falla í auðsins hlekki,
fjötraðir í baráttu við skortinn.

Já, í landi voru eru allir frjalsir,
þótt undarlegt það raunar teljast megi,
að sumra bíður alltaf einbert stritið,
aur og meira grjót á hverjum degi.
Og ánægðir menn, sem eiga blöðin sjálfir,
yrkja sítt lof um frelsi tíma vorra.

Og dagur líður. Alltaf iðar gatan
af öllum þeim, sem koma og fara í bæinn.
Og þannig hefur lífið löngum gengið
við litla götu í borgirini við sæinn.
Menn farast hjá, og enginn þekkir annan:
Eyðimörk er gatan full af mönnum. —

Svo kemur kvöld, og eins og elfa falli
í úthaf sitt, menn draga sig til baka.
af vettvang dagsins — orustunni um auðinn —
Þeir auðnulausu fram á næturva ka.
En enginn þarf hér annarra að gæta, —
því einir menn í heiminn koma — og fara.

Gatan er mannlaus, götuljósker blakta,
grætur regnið hljótt á dimmu þaki,
og inn um gluggann gustar kaldur vindur
— glórulaus nóttin dylst að húsbaki —
— Og náttskuggi einn um nakið stræti læðist
með næturinnar hljóða fótataki.

Blika í vestri

Sofa vestanvindar
veröld hvílist rótt.
Friður ungum örmum
alla vefur drótt.
Stefna ský að ströndu
um stjörnuljósa nótt.

Andblær vestanvinda
um veröldina fer.
Rís úr myrkri moldu
minninganna her,
sem í gleymdra gröfum
grafinn löngu er.

Ofsi vestanvinda
um veröldina hvín.
Næða meðan nóttin
nábleikt faðdar lín.
Yfir opnum gröfum
álfaröðull skín.

Til þín . . .

Á bláum ljósum bárum
blika í sólareldi
í rauðri skarlatskikkju
ský á júníkveldi.

Og rúbín perlur rauðar
í rósabjarma ljósum
um nótt í grænu grasi
glitra á hvítum rósum.

Nú vil ég með þér vaka
vornótt rökkurljósa.
A nda ilmi þínum
og angan hvítra rósa.
Í augum þér og örmum:
eldinn bjarta finna
og bergja í blómaangan.
bikar kossa þinna.

Svartir lokkar liðast
um ljósa vanga þína.
Undir enni björtu
augun svö tu skína.
Og brjóst þín liljuljósu
laugast kvöldsins bjarma.
Í faðmi bjartrar nætur
ég fell í þína arma.

— — — —
Alsæll forðum undi
ég eina nótt hjá þér,
og okkar æfintýri
enginn tekur frá mér.

Mér gleði þína gafstu,
þú gafst mér eldinn bjarta,
ástir þínar allar
og auð þíns konuhjarta.

Langar nætur líða
ljósir dagar renna.
Ástir þínar ennþá
í æðum mínum brenna.
En gleði mín er gengin
grætur nóttin svarta.
— Í gröf þinni eru grafnir
gimsteinar míns hjarta.

Þig dreymir . . .

Þig dreymir um nætur.
Samt veiztu, að þú vakir
í veruleikans ríki:
að allir draumar þínir
sannir eru
á sama hátt og lífið.
Sofandi og vakandi
blekkja þig kynlegar sýnir.
Hver morgunsól,
sem að draumaborg þinni ber,
brýtur hana,
og draumgyðjan kveður og fer.

Þér dylst það víst enn,
að dagarnir bregðast þér líka:
Af draumi lífsins
þú vaknar og ríst á fætur
í rúmi þínu
heima í himnaríki
og hugleiðir undrandi
draumóra síðustu nætur
í sól jörtum dal
við lítinn og lygnan fjörð:
Lifði ég aldrei sjálfur
á þessari . . . þessari jörð?

Skuggar

Skuggarnir þéttast, er þreyti ég göngu,
í þögulli ógnun nær mér sveima.
Þeir svífa að mér með svipum dökkum
og sveipa mig skolklæði dæmdra heima.

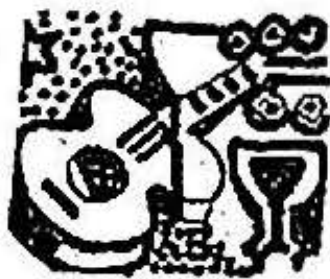
Þeir hvísla lágróma myrku máli:
Í myrkursins heimi ertu rökkursins álfur.
Við fylgjum þér hvert sem förin beinist,
við fylgjum þér — þú ert skuggi sjálfur.

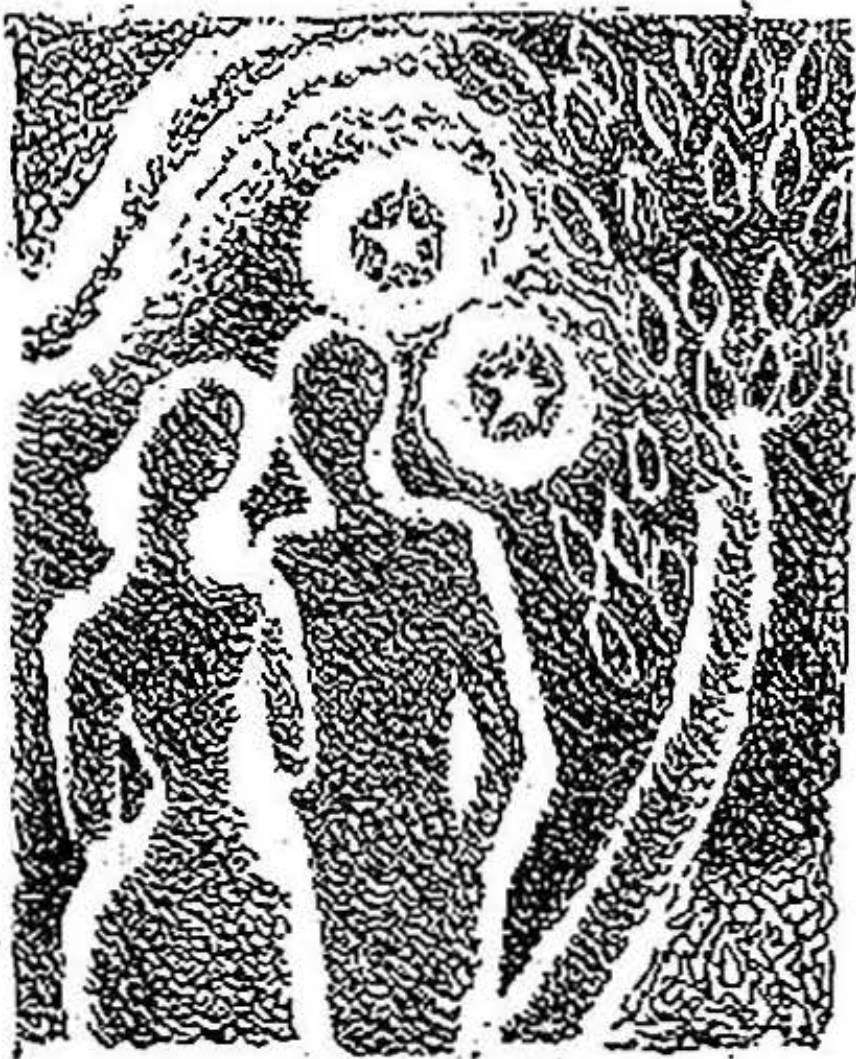
Máls er mér varnað á myrkursins leiðum.
Ég er maður — útlagi — duftsins heima,
og reika í tötrum á refilstigum,
en rauðir þræðir um vitund sveima.
Hlekkir duftsins mig hálfan binda
við hverfult hjól, sem eilífð vendir,
en huga míns innstu hjartarætur
himinninn geymir og til sín mér bendir.

Rof

Um rauð á rifnu þaki
og rof að skýja baki
í sól og himin sér:
Lit án línu og dráttar,
ljóð án forms og háttar,
heim, sem hulinn er.
Og hér í skúmaskoti
í skuggalegu koti
við gróinn gleymdan veg
er rúst af rúmi dulin
af rökkurskuggum hulin.
(Fólk, hér fæddist ég.)

Um rau á rifnu þaki
og roí að skýja þaki
í sól og himin sér:
Lit án línu og dráttar,
ljóð án forms og háttar,
heim, sem hulinn er.
Og hljóður týndur heimur;
hugboð; draumageimur,
kynlega boð mér ber:
Á sofenda jörð þú sefur,
sonur, ei fæðzt þú hefur
heldur dáið hér.

Nótt í ágúst

Um andlit fljótsins eyðihljótt
ágústmáni rennur.

Glóð um dimma draumanó
í dökkum augum brennur.

Venus kyssir vota brá;
ein vonars jarna himni frá,
og á faröðull rauður.

Í mánafljótsins föla hværm.
flöktir mynd þín bjarta.
Hrynur yfir hvítan barm
hárið nætursvarta.
Dimmra náttu draumabrá
dökkum augum leiftrar frá,
varir votar rauðar.

Við liggjum saman hlið við hlið
haustsins stjörnum undir.
Í mánafljótsins næturnið
njótumst langar stundir.
Herm mér engill Eden frá,
er ei dýrðlegt jörðu á
haustsins hljóðu nætur?

— — —

Einn ég stend og stori á
um stjörnubjartar nætur
mánafljótsins fölu brá,
föla brá, sem grætur.
Hún, sem ég trega, horfin er,
og hamingjan var í för með þér.
— Aldrei komstu aftur..

Um andlit fljótsins eyðihljótt
ágústmáni rennur.
Glóð um dimma draumanótt
í dökkum augum brennur.
Venus kyssir vota brá;
ein vonarstjarna himnifrá,
og álfaröðull rauður.

Lindin

Langt í fjarska lindin blá
lauguð björtum nætursjá
svörtu bergi seitlar frá
svölum vætt í tárur.

Saga forðum sögð mér var
að svipur birtist Venusar
mánanætur margar þar
í mjúkum silkibárum.

Ótti og þrá úr augum tveim
ást og hatur brennur þeim
dulan eiga og dimman heim
af draumum ljúfum, sárum.

— — —

Venus, í kvöld ég kominn er,
Kaleik fullan til mín ber.
Glóir veig í greipum þér.
— Gefðu mér að drekka.

Friður

Kom friðargyðja, milda bjarta móðir
í mjúka arma tak þú barnið þitt
og liljuhvítum legg að brjóstum þínum
í ljúfum draum — og sefa hjarta mitt.
Þú mikli andi alheims lát mig finna,
að ég er einn af dropum vana þinna.

Lít þú til mín ástaraugum bláum
eilífð þinni, ljúfa gyðja, frá.
Á rökkurströnd af stjörnuljósum himni
stígðu hljótt, og dvel þú jörðu á.
Úr djúpum þínum drauma lát þús kína,
svo dýrð þín lýsa alla veröld mína.

S egulbrautin

Þekkirðu braut í bláum fjallasal,
sem bugðast yfir sólrauð heiðalönd,
hallar niðri hljóðan, þröngan dal
og hverfur loks við myrka strönd.

Hins eina dags síns minnst maður hver:
Morgunn einn þér nýja veröld bær
og kom með heiminn allan handa þér.
H öll þín og lystigarður jörðin var.

Þar heiður blámi vefst um himinfjöll
hittust þú og drottinn morgun þann
og gistuð saman demanthvíta höll
í heiðríkjunni, er sól á jökul brann.

Víðsýni meira ekkert auga leit,
ósnortin jörðin þér við fætur lá.
Og slög þíns hjarta urðu ör og heit
af ást, sem lífið bar til þín — og frá.

Af sól þinni lýsti leiftur þúsundfalt
logaflæði, er nýjan morgun ber
og sigrar heiminn, heimtar frelsið allt:
Hjartað var rautt og frjálst í brjósti þér.

— — — —

En brautin dró þig eins og segull svarf.
Nú sál þín útlæg niðrí dalnum fer
og reikar villt og hljóð, því höll þín hvarf
og himinninn luktist skýjum yfir þér.

Hún vék þér bikar — galdrað vín þér gaf,
með göldrum vígði þig til fjöturs síns,
þín segulbraut, sem gerð er gulli af,
af gulli og leir — og blóði hjarta þíns.

Og brautu þinni brýstu aldrei frá,
þó bjóði lífið þér íh of sitt inn,
með gull um fætur gengur þú þar hjá
— og getur aldrei brotið fjötur þinn.

Þú gengur auðbraut aldar þinnar nú
á undanhaldi. — Drekkstu meira vín,
því hugsjónir þínar henni seldir þú
og hún er segulbrautin — örlög þín.

Seiður hafsins

Sjá, hinn skarði máni mjúkt um himin líður,
og mildar stjörnur tindra um hlýja bjarta nótt
og hafið myrka og lygna við hljóðar strendur bíða,
við hljóðar strendur bíða þín dulrátt, eyðihljótt.

Til hvers anga rósir og lifna lauf á meiði
og leiftra morgundaggir í skini sólarbáls.
Þú situr einn í fjötrum er sólin skín í heiði.
Sigldu brott að morgni —. Sigldu og vertu frjáls.

Enginn þekkir löngun sem aldrei klæddist tötrum
og æfintýrsins heima í ljúfum draumi sá.

Og enginn þekkir frelsið, sem aldrei sat í fjötrum,
fann ólgu þess og braut sig hlekkjum sínum frá.

— — —

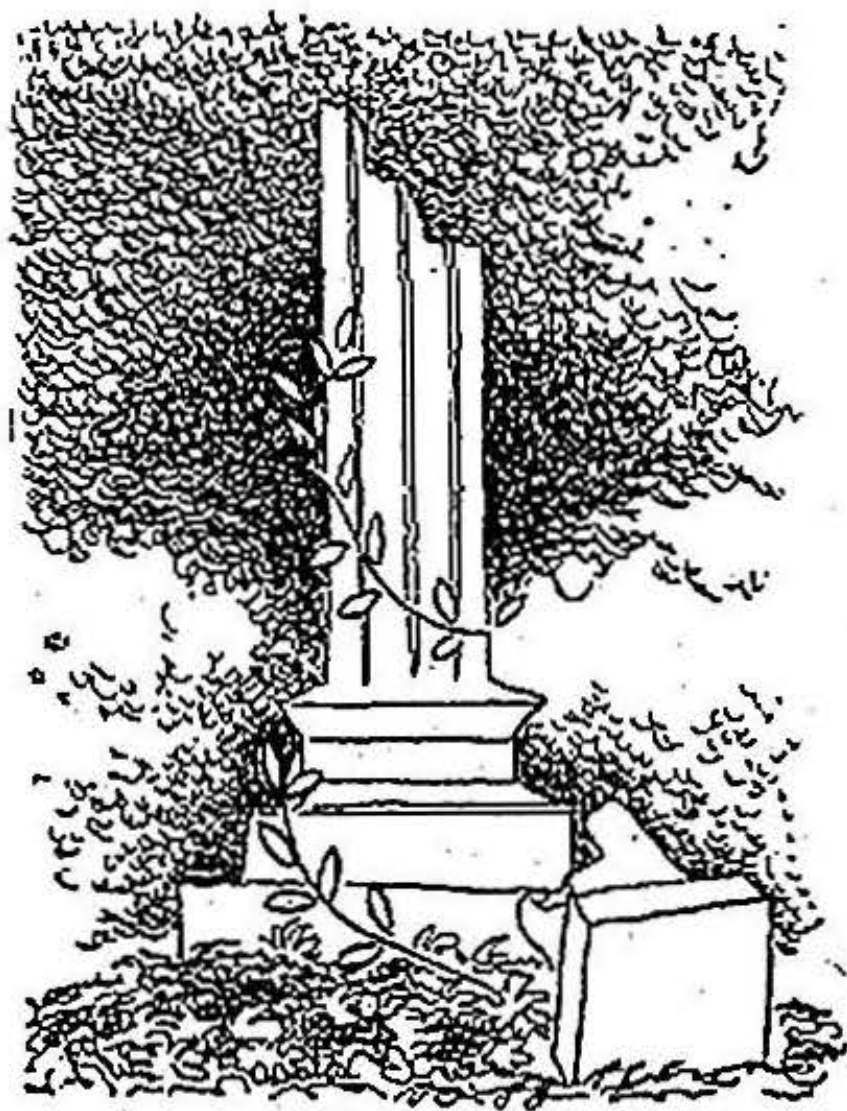
Sá, sem glatar frelsinu líf sitt á ei lengur,
og ljóðadísinn fjötruðum þræl ei gefin var.

Þegar brostinn er á hörpu þinni og hljóður sérhver strengur,
heimurinn er tugthús — og þú ert fangi þar.

Þráðurinn

Mótum ljóss og myrkurs á
í mánaskini nakin lá
und norðurljósi í nætursjá
nýfædd jörð og grætur.
Þér guðirnir færðu fötin sín:
Fléttuðu úr gulli klæði þín
og hjúpuðu þig í himinlín
um hljóðar tunglskinsnætur.
Og lífvefur þinn um lönd og mar,
lín þitt, gyðja fegurðar,
úr einum þræði ofið var, —
einum þræði: — Ljósi.

Rödd hins gleymda

Öldin flýgur framhjá,
fyrnist gömul slóð.
Enginn orð mín skilur
né okkar sögu og ljóð.

Kynslóðir nýjar koma
og hverfa í tímans sjá,
falla í grafar gleymsku
gömlum rústum hjá.

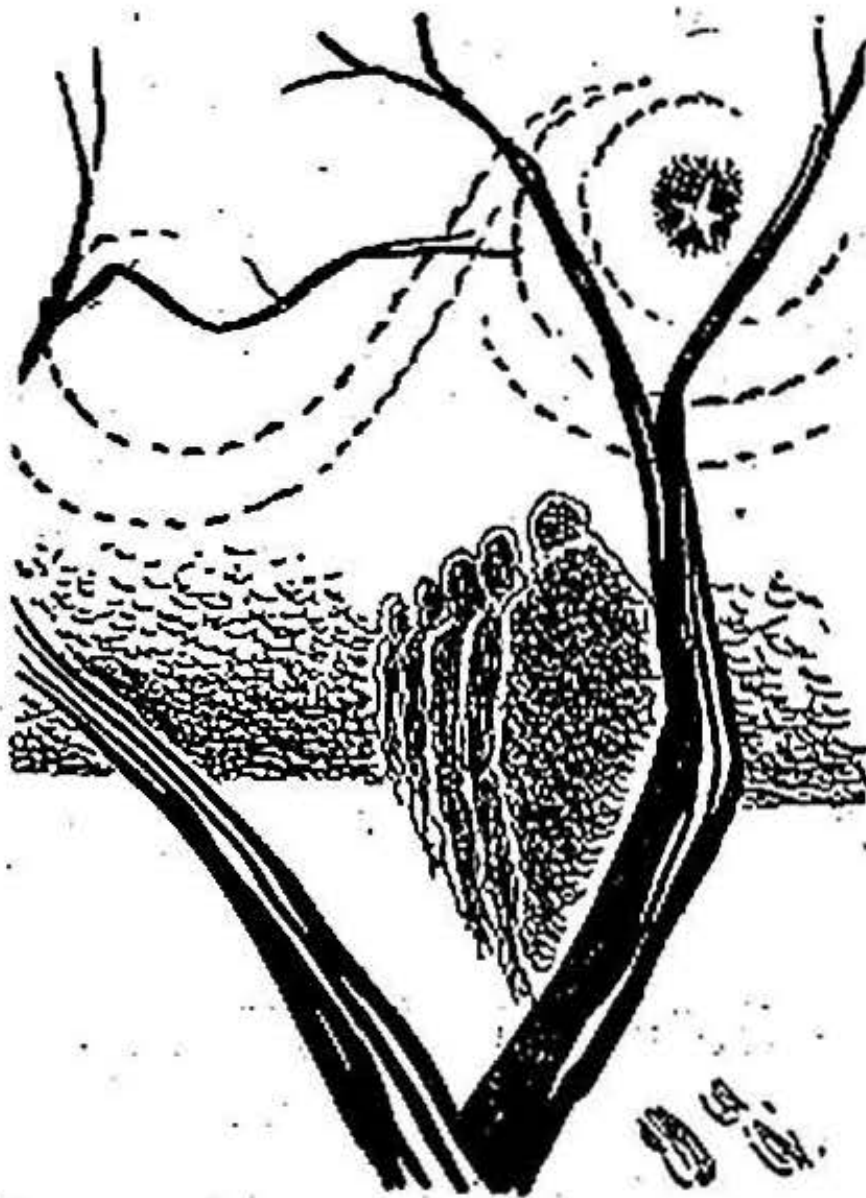
Og reynið ekki að rekja^u
í rústum gömul spor.
Þið finnið aldrei aftur
okkar týnda vor.

Lesið okkar sögu
liðnum tíma frá
Í henni heyrast ekki
hjörtu okkar slá

Yfir gröfum dauðra
dánarklukkum hring.
Ykkar saga af okkur
var aðeins skopstæling.

Sem engill svífi . . .

Sem engill svífi að svartri næturjörð
á sólarvængjum yfir strönd og fjörð
og gróðursetti græna vonabjörk
í gráan sand á dauðans eyðimörk.
Eins kemur þú í skýjum himins hljótt
og hrekur burtu kalda vetrarnótt,
er morgun lífsins upp í austri rís
og endurheimtir týnda paradís. . .

Lausamjöll

Eyðipögn er rofin
af fjöldans fótataki.
Förumannasveitir
troða hvítan snæ.
Og sporin standa næturlangt
unz lausamjöllin hverfur
og að lokum týnast
þau öll í grænum sæ.

Hve margar munu ei síðar
kynslóðirnar koma,
kanna nýjar leiðir
og sigla reginhöf.
Í rökkurmóðu kvöldsins
hverfa þeirra leiðir,
og hvert sem sporin liggja
þau finna dauðans gröf.

Það hefur mörg ein stjarna
hafið göngu sína um geiminn
og gegnum myrkur aldanna
stafað björt og heið.
En aldnar stjörnur hrapa
og aðrar hverfa í skuggann,
og allir spámenn vorir
fara sömu leið.

Eyðibögn er rofin
af fjöldans fótataki.
Farið er um dali
til að hlíða messugerð.

Margvíslegur hópur
og misjafn yfirlitum,
sem mætist hér af hendingu
á einni kirkjuferð.

Hér ætlar sveitaprestur
um eilífðina að ræða,
öðrum miðla vízku,
og boða okkur trú.
En þú, sem þarna uppi,
allar gátur ræður
og örlög manna þekkir.
— Að hverju brosir þú?

Fyrirspurn

Í ríki dauðans
úr djúpum þínum
reis draumur þinn:
Hulín draumey
lukt hafi svefnsins:
Heimurinn.

Lítil hending
úr ljóði þínu
líf hvert er.
Hljóðlátt bergmál
eins hljómaðrots
í huga þér.

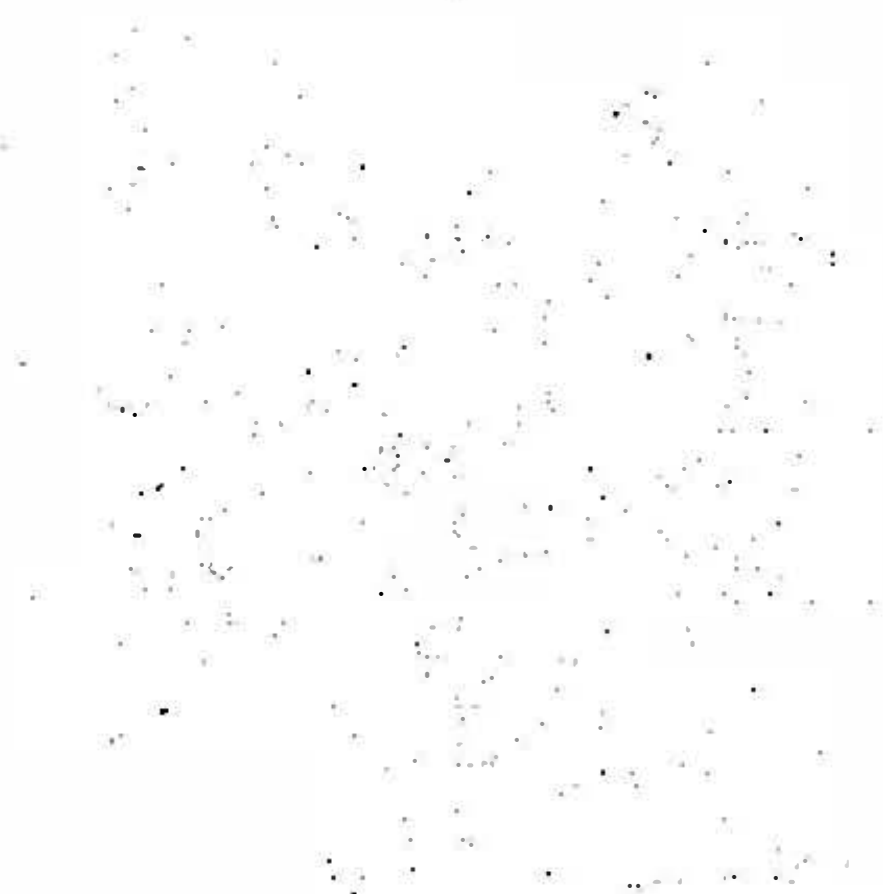
En ef þig dreymir
og ef þú yrkir
álög mín ...
Ræður ein jörð
þá yfirleitt nokkru
um örlög sín?

Blómið

Ég horfði um nótt á himinblámanns tjöld,
er hljótt um jörðu sveipast þúsundföld,
og stjörnublik í blámanns segulgeimi
mér báru kveðju frá ómælisins heimi.
Áð morgni ég leit í auga blómsins hjarta,
er blessuð sólin vafði sér að hjarta,
og undrandi ég yfir það mig beygði,
og eilífðina sjálfa í djúpi þess ég eygði.

Dropinn

Haföldur hnigu að ströndum.
Í heiðblámann upp ég steig,
sem barn að móðurbarmi
að brjóstum himins hneig.

Og andinn, sem^o far jörðu
um uppheimana leið,
leit jörð hinnar myrku moldar,
moldar, sem dröpann beið.

Þá kallaði jörðin: Kom þú,
kom og lífdrykk mér veit.
Breyt auðnum og eyðimörkum
í Edens blómareit.

Ég dauðans leit dimma grímu,
er dró hún mig niður til sín.
Þá dropans endaði ævi,
en öll varð jörðin mín,

Því heinisins göfuga hjarta
ég heyrði í moldinni slá,
og veröld blómanna birtist
blikandi vötnum hjá.

Ég var döggin, sem drýpur niður
á dropanna alþjóðaveg,
og féll út í móðuna miklu,
og móðan. — hún varð ég.

En elfan varð hljóð og hnípin,
er hafdjúpsins nálgast strönd
og dreymdi myrkvaða drauma
um dauðans óskalönd.

En úthafið vafði mig örmum,
og útlaginn hneig í þess skaut,
upphafið yrsta — og endi
á allífsins segulbraut.

Nú veit ég, að dropinn og döggin,
sem dauðans óttuðust veg,
og elfan og „eilífðar útsær”,
allt er hið sama: — Ég.

Eintal daglaunamanns

Við þekkjumst lítið þú og ég,
en þöglir göngum sama veg,
og ólík gistum örlög tvenn
tveir ókunrugir förumenn.

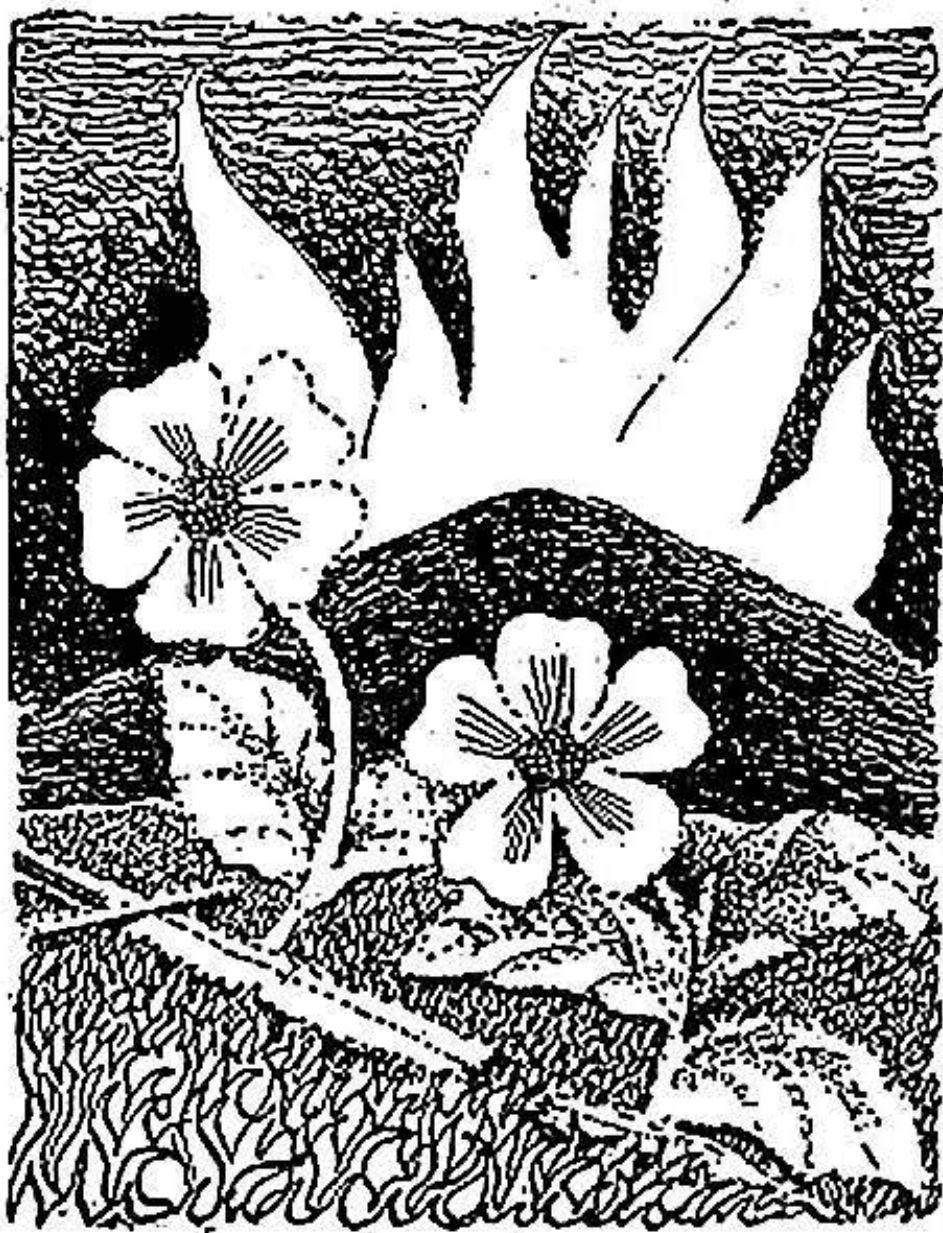
Þú hlauzt á auðnum einkarétt,
og átt nú sæti í þeirri stétt,
sem fékk það vald í vöggugjöf,
að velja öðrum brauð ... og gröf.

Og stríð á milli okkar er,
og eldar skulu brenna hér,
meðan ég yrki ákur þinn
og auðnum lýtur heimurinn.

— — —

Við ólík gistum örlög tvönn
tveir ókunnugir förumenn.
En að lokum örlög þín
enda í sömu gröf og mín.

Þér frægu menn . . .

Þeir gengu hjá en gleymdu að heilsa þér,
gullna vorrós fegurst meðal blóma,
því langt í fjarska fjallið mikla er,
sem fjarlægðin hjúpar ævintýraljóma.

Á fjalli því þar logar eldur einn,
og ótal kyndlar hátt í blámann lýsa,
en við þann eld sig vermir aldrei neinn,
hvað vítt og hátt, sem bjarmans sindur lýsa.

Þeir komu þar og klifu fjallsins brún,
í kletta háa og myrka spor þeir brutu,
en áttu síðan eldsins töfrarún
um æfiskeið og frægðar þeirrar nutu,
að vinna lönd með eldi auðs og stáls
og afla frama á rauðum vígaslóðum,
því þeir, sem halda kyndli hins kalda báls
komast lengst með öllum heimsins þjóðum.

Þeir reistu borgir byggðu halla fjöld,
bjarta sali og gullna kirkjukrossa.
Um musteris þeirra rökkvuð rósatjöld
sló rauðum bjarma hinna köldu blossa.
Og minnisvarða margan reisir þeim
menning okkar bæði í sögu og ljóði,
sem treysta vald sitt, eignast allan heim
með öreiganna skort og fjöldans blóði.

Á fjalli valdsins logar eldur einn,
og ótal kyndlar hátt í blámann rísa,
en við þann eld sig vermir aldrei neinn,
hve vítt og hátt sem frægðarsindrin lýsa.
Ef þú, sem kannske þarna framhjá fer
fjallsins girnist loga kalda og bjarta,
þá minnstu þess að ylur vorsins er
aðeins til í dalsins milda hjarta.

Og vittu að björgin brotna og kaldur steinn,
borgir hrynja og hyljast gráum sandi,
og minnisvarði mun ei standa neinn
um menning vora í nokkru jarðar landi,
að konungsríki hverfa í tímans skaut,
og keisarar úr veldisstólum falla,
en lítil blóm við lága gleymda braut
lífa munu og brosa daga alla.

Júnínótt

Ég geng upp með ánni,
allt er svo hljótt,
allt er í svefni,
júnínótt —.

Andvarinn þegir,
aldan er hljóð,
og elfurnar kveða
vögguljóð —.

Við hafsbrún skín röðull
og roða slær
á rósina ungu,
og jörðin grær.

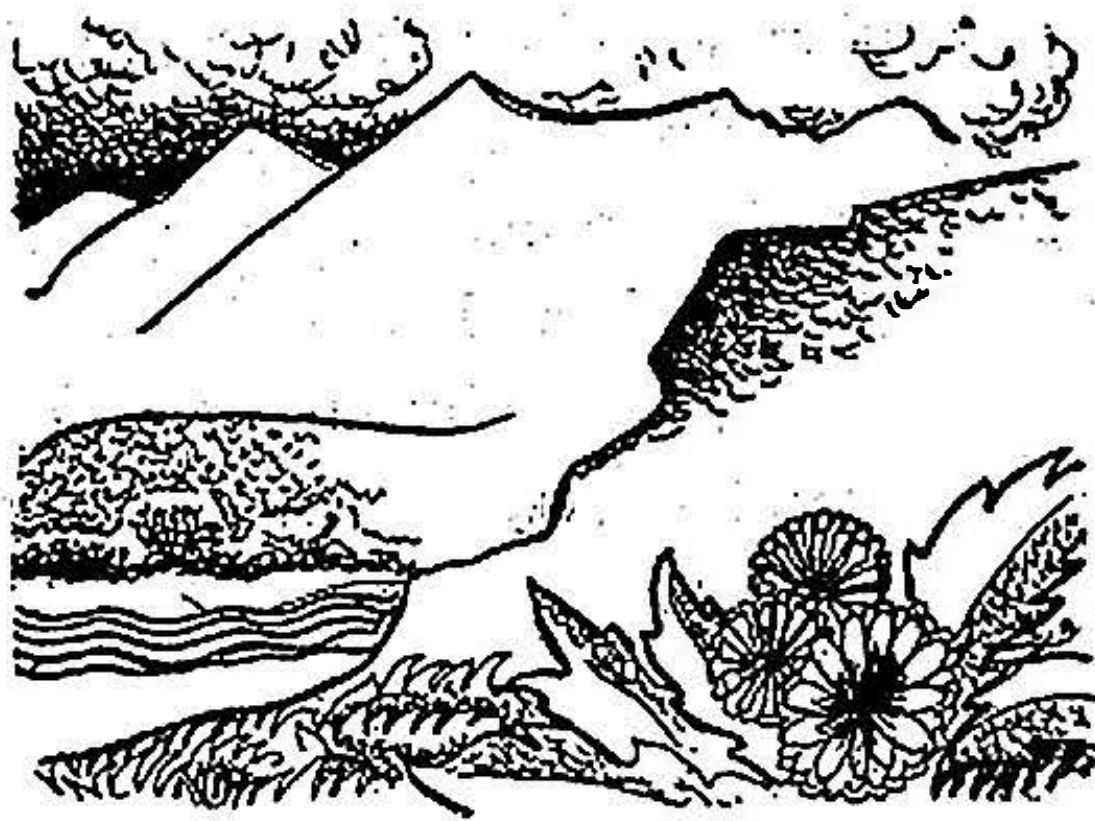
Geislarnir skína
og gleym-mér-ei blá
glitrar um lágnættið
vorblómum hjá.

Málverkin rísa
í röðulsins slóð,
roðinn er skærari
en hjartans blóð.
Dalurinn allur
sem ævintýr,
allt, sem ég þrái,
í vorinu býr.

Ég geng upp með ánni.
Í ómælishaf
elfan mín rennur
og berst þar í kaf,
eins og myndanna fjöld,
sem ég fann þessa nótt,
fór burtu með straumnum
sporlaust og hljótt:

Þó finnst mér stundum,
að eftir sé eitt
innst í sál minni,
viðkvæmt og heitt,
það er minning hins liðna
í merlandi hjúp,
máttug og heillandi,
sönn og djúp.

Ég man þig, dalur

Ég man þig, dalur, sól er sveipar fjöll,
sefgrænt engi og spor í votu kjarri,
er regnboginn byggði sína sumarhöll
í svörtum skýjum, moldarbornum fjarri.
Nú sólín skín á björtu, blíðu kveldi
og bjarma slær af minninganna eldi.

Man ég lækinn, blóm og þerjahlíð,
bláa lind og silfurtæra fossa,
og eftir draumsins dimma næturtíð
daggartár og heita sólarkossa,
í heiðríkjunni hvíta tinda rísa
himni mót og út í blámann lýsa.

Ég man þig, dalur. — Haust á himin steig,
hlíðin hvarf rauð í fjallsins dökku arma,
og línbleikt engi, er milt til moldar hneig
marglitt lauf í rauðum sólarbjarma.
Og sólin skráði dulrátt logaletur
á lau og blóm, — og svo kom snær og vetur.

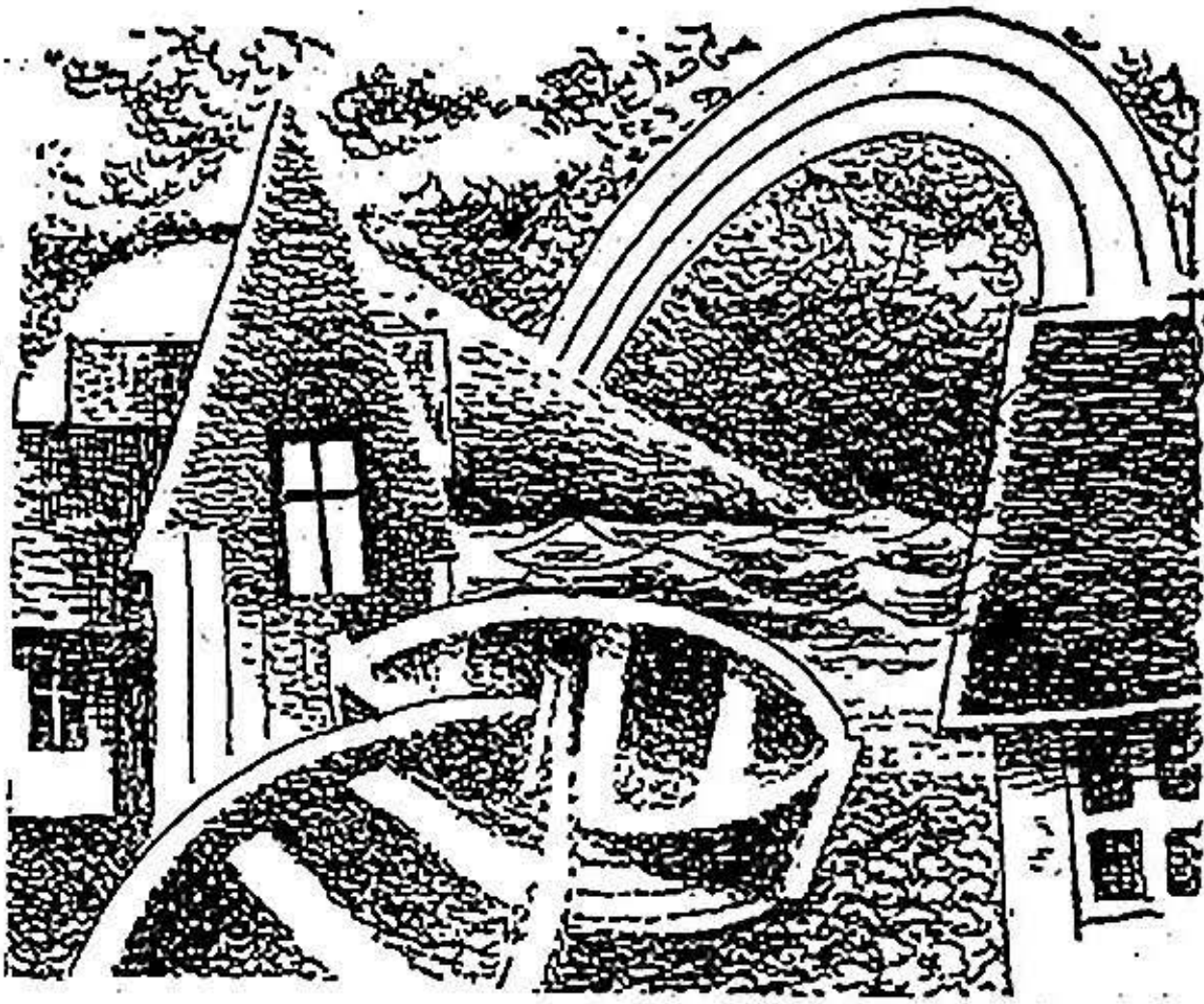
Ég man þig, dalur, hulinn hvítri mjöll
og hjarnið glitra undir norðurljósum,
er mánaskinið lýsti fannhvít fjöll
og yllti gluggann minn af hvítum rósum.
Í hljóðri spurn til himins vona minna
horfði ég þá í skini stjarna þinna.

Ég man þig, dalur, vornótt vakti mig
— veginn upp á fjallið spor mín lágu —
er rökkvaðir geislar röðuls vöfðu þig,
í rósabjarma augun hafið sáu.
Langt í fjarska handan hafs og í jalla
heyrði ég röddu sólgyðjunnar kalla.

Svo hverfstu mér, dalur, draumalandið mitt,
og dökkir skuggar fylgdu sporum mínum.
Um dimma nótt mig dreymir auglit þitt,
er dög og sólbros skín á hvörmum þínum.
Ljómi þinn oft lýsti mínum vegi,
svo lífs míns nótt varð eina stund að degi.

Kvæði um læk

Hæðið mig ei, sem einn til Ægis leita
til upphafs míns — og samfylgdinni neita,
elfur lands, — sem frám í flúðum leikið
og froðutungum drang og kletta sleikið.
— Minnist þess, sem eruð ungar og grunnar,
að öðruvísi láta dýpri brunnar,
að stórfljót leynir undir sléttri grímu
straumsins heljarþunga og dýpi sínu.
— Það veit, að útsær er var beggja móðir.
... Og einhverntíma hittumst við þar, bróðir —.

Eftir skúr

Hrynjandi ljóselfa um loftið fer,
litflæði streymir um jörð og ver
í útsæ af bláöldu blaki.

Líkt og þúsundir gimsteina hlið við hlið
hrynji í sólfossa léttum nið,
— og allífið undir taki.

Í litbrigðum heimsins allt leikur sér.
Lognhvítur útsærinn spegill er
mót regnbogans rósbjarta þaki.
Og ljósflæðið leikur um heim og haf —
En hún, sem jörðinni dýrð sína gaf
er dulin að bláskyja þaki.

Musterið hljóða

Neðar huldýpi hafsins
hjarta manns
slær í skuggadjúpum
skaparans.

Ófar eilífum stjörnum
eldur hans
í musterborg sinni brennur
í brjósti manns.

Musterið hulda og hljóða
hjartað er.
Eilífið og ómæli rúmast
inn í þér.

Nótt eina komstu . . .

Nótt eina komstu í hvítu skínandi líni,
komst að vöggunni til mín um óttu miðja
og færðir mér bikar þinn fullan af gömlu víni.
Svo fórstu á brott og hvarfst mér, örlagagyðja.

Ég setti full þitt varlega að vörum mínum,
og veig þína drakk í teygum ljúfum og sárum.
Töfrar og kynngi bjuggu í bikarnum þínum,
bros og sólglit merluðu í dökkum tárum.

Bjarneyga gyðja, sem ollir örlögum mínum,
alls, sem þú gafst mér hef ég fengið að njóta.
Í kvöld drekk ég síðasta dropann úr bikarnum þínum.
meðan döggvot lafin í haustvindum framhjá þjóta.

Sofandi barn

Hver blundar svo rótt og blítt í húmi nætur?

Barnið mitt, þú sefur vært í nótt.

En úti vakir einhver sem að grætur

örlög sín, barnið mitt — — en sofðu rótt,

því yfir þér vakir ástarstjarnan hjarta,

og augu mild þín gæta, vinur minn.

Og auðmýktin, sem er í þínu hjarta

opnað getur sjálfan himnininn.

Þig dreymir barn mitt . . . Blika í norðurljósum
bláar stjörnur nætur himni frá.

Það fellur niður regn af hvítum rósum
á rúðu litla stokknum þínum hjá.

Og í dýrð, sem aðeins draumlönd þín geyma
drottning næturinnar hljóðlátt fer

og opnar hulda ævintýraheima,
sem aðeins voru byggðir handa þér.

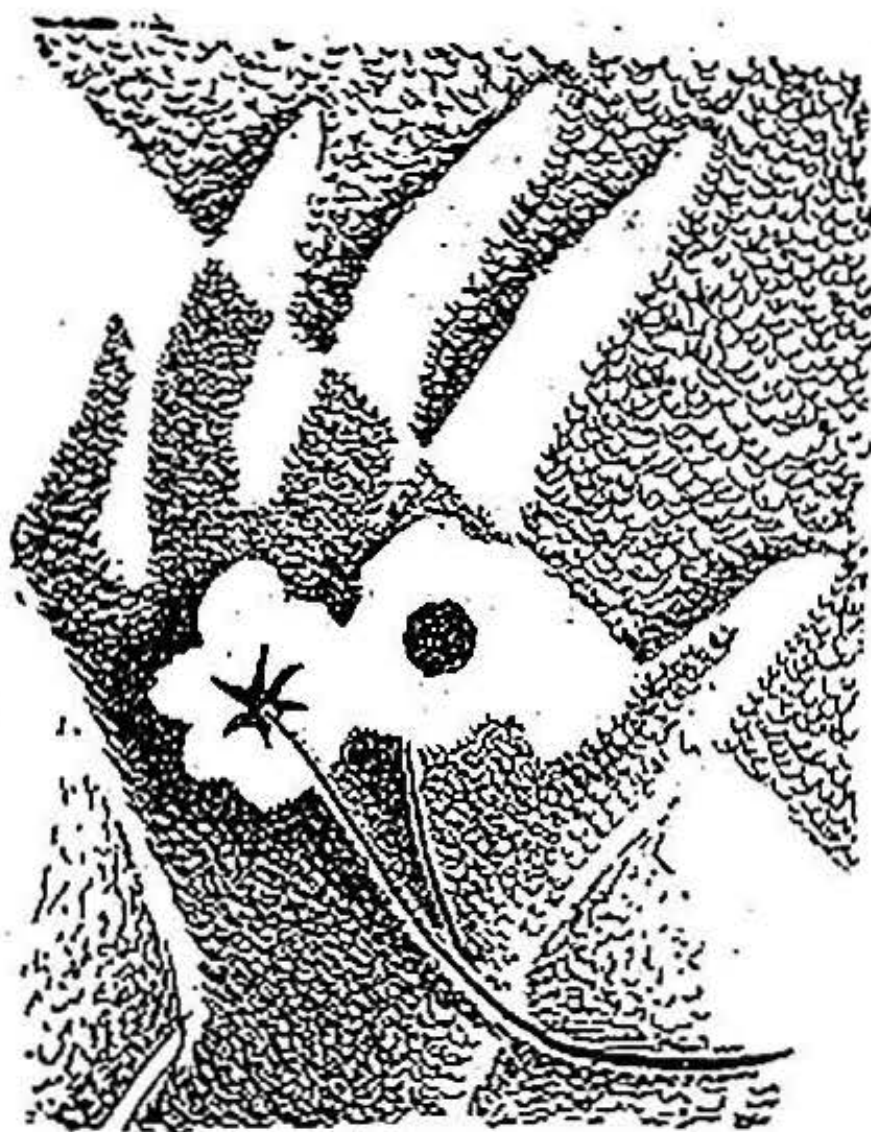
Hún kemur til þín, hvítar rósir anga,
og krýpur engilbjört við stokkinn þinn,
brýstir mjúkum koss á munn og vanga
og mildar hendur strjúka þér um kinn.

Hún hvíslar að þér. — Hvíl í örmum mínum.

Að kynjaströndum nýjum þig ég ber . . .

Ó, barn mitt góða, gleym ei draumum þínum

— — Geym æfintýrið vel í hjarta þér,

Sáð í snjóinn

Dreyminn á svip
í dyrum stóð hann
á Diminabæ.
Horði á jörðina
hryggum augum
hulda snæ.

Rétti fram arminn
og opnaði hnēfa
með örlítil fræ.

Sá hann gullepli
og glóaldin vaxa
greinum á.

Lótusblómið
og liljur hvítar
laufskógi hjá.

Með sólblómi gulu
í grænum hlíðum
óx gleym-mér-ei blá.

Hann rétti fram arminn
og opnaði hnēfa
með örlítil fræ.

Horfði á jörðina
hryggum augum
hulda snæ.

Draumafræ hans
drupu á hjarnið
hjá Dimmabæ.

Við arineld

Eldar á arni brenna
• og ylja stofuna mína.
Um kvöld og kyrrlátar nætur,
þar kynlegir logar skína.

Þeir sindra, lýsa og leiftra,
logarnir brandinn sverfa,
svo dofna þeir aftur og eyðast
í ösku og reyk . . . og hverfa.

Horfi ég hljóður á stóna,
hinztu neistarnir víkja
burt frá bliknandi ösku,
. . . og bráðum hverf ég líka.

— — —

Samt slekkurðu aldrei eldinn,
alltaf mun hann brenna,
rauðar eldaelfur
úm æðar mínar renna.

Dagur firð ei færir,
fró ei nóttin bleika
í óslökkvandi eldi
eirðarlaust ég reika.

A lltaf mun ég eldinn
í æðum mínum geyma.
Örlög mín það eru
að eiga hvergi heima.

Þú hræðist sporin

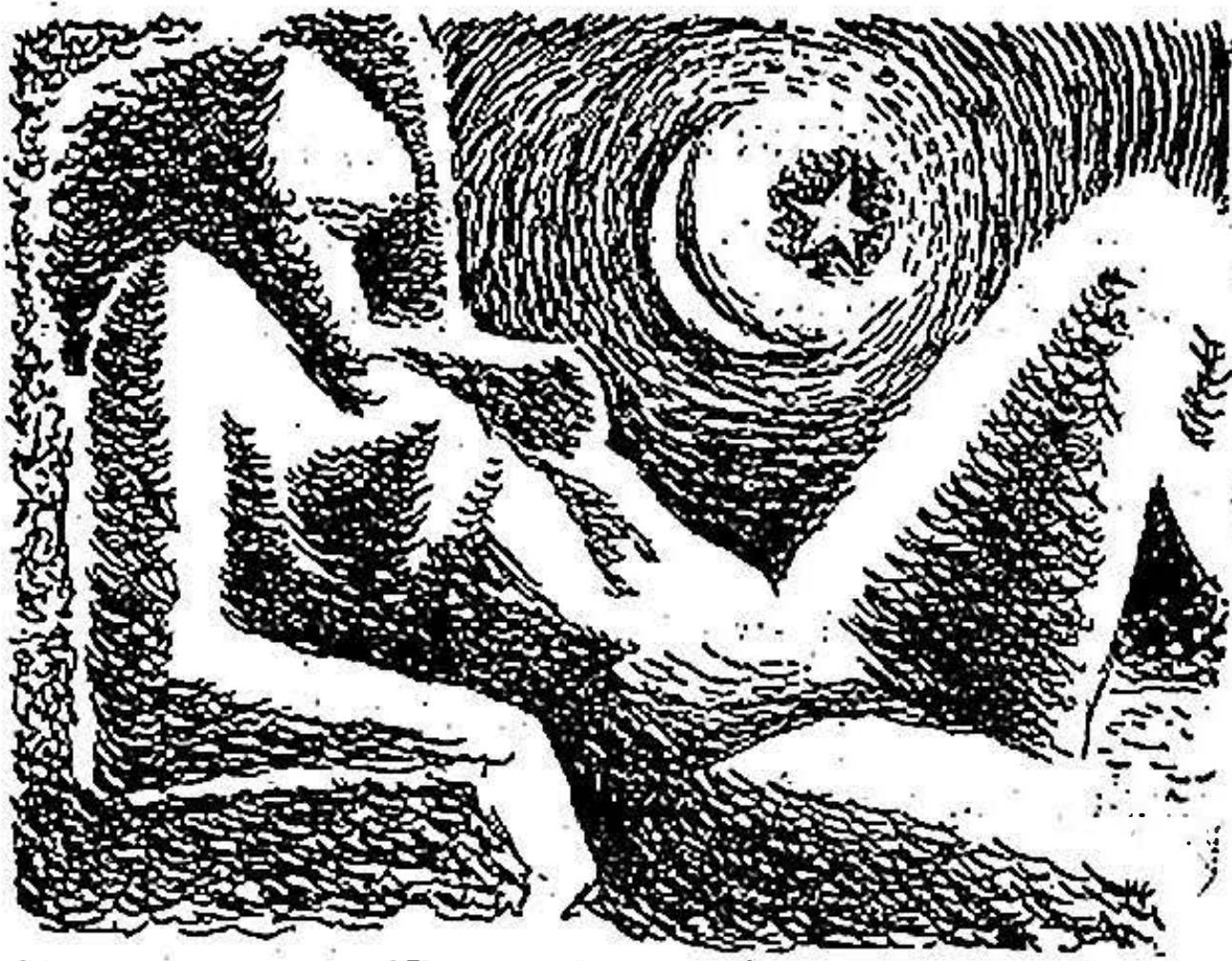
Þú hræðist sporin . . . sjálfvökt myrkramynd
úr minninganna rökkri þögul líður
og heimtar gjald fyrir hverja synd,
. . . í hverju skoti og gætt þín draugsleg bíður.

Hún vekur þig um miðja myrka nótt,
frá minninganna ríki fól sig teygir
og liður áfram úti myrkrið hljótt,
í eyðitómið svart . . . og nóttin þegir.

Og vofu þinni veður gusta frá,
svo válega í rjáfri og kvistum þýtur.
Sjálfrörðin verður eins og ægibrá,
sem orm við fótiskör tignar sinnar lítur.

En vakna af dvala, hið liðna liðið er.
Lát það hverfa eins og snæ að vori,
því morgungyðjan yfir garð þinn fer.
Þar gróa aftur blóm í hennar spori.

Og hræðstu engin gömul gengin spor,
gráttu hljótt en lát það hjartað sefa,
að send á jörðu munu milljón vor,
mannheimi blindum . . . til að fyrirgefa.

Dóttir jarðar

Við hvítan sand, er sofa öldur rótt
og svartur næturskuggi um greinar fer,
á dúnmjúkum beð um dimma sumarnótt
dóttir jarðarinnar nakin er.

Mót henni lyftir Amor höndum tveim
og hvíslar um leið og rauður máninn skín:
Flyt mig inn í þennan fagra heim.
Ég fylgi þér og lífið . . . bíður þín.

Und Suðurs himni er skuggsæl skógarnótt,
þar skarlatrauður vonamáni fer
og væðartjöldum vefur hverja drótt.
Hún vakir eino g bíður . . . eftir þér.

Brúðarveigin

Nóttin kom og bar sitt brúðarlín,
því bikar dagsins hana þangað seiddi,
sem kvöldbjarmans fagurrauða rósavín
á rökkurdjúpsins myrku skálum freyddi.

Og mjúkum skrefum hún á himin steig
og höndum tveim að fulli sínu rétti.
Bleik hún lyfti sinni brúðarveig
og bikarinn að þyrstum vörum setti.

En hverfuli dagur, því fyrstu svona fljótt,
er full þitt tæmdu varir næturbleikar.
Þér horfir á eftir hljóð og döpur nótt,
sem hnípin ein í myrkri sínu reikar.

Kalviði

Auð nin og myrkrið eyðihljótt
örlög mér spunnú þungan vetur,
og helfreðnar rætur reginnótt.
Reyni það hver, sem getur —.
Mér varð nóttin of myrk og löng
og mjöllin of köld, en veturinn söng
um sóllausan heim og himin.

Ég þráði þig ákaft, sól, að sjá
og sumar í brjósti mér finna,
en yfir jörðu línhvít lá
líkblæja vona minna.

Um veturinn hinztu von mín kól
um vorblæinn ljúfa, nýja sól,
og vor mitt kom aldrei aftur.

Bláregnið fellur og blómið grær,
brosir sóley í tárum.

Jafnvel þangið sér vaggar í sefgrænum sæ
í sólroðnum glitrandi bárum.

Æ, veröld mín góð, nú græt ég þig,
er glit þín og sólbroð kyssa mig,
kalvið einn kaldan í holti.

Ég mæti þér —

Ég mæti þér er máninn skín
meðal stjarna sinna.

Drekk ég eins og áfengt vín
ungu og hlýju brosin þín
og ótal kossa ungra vara þinna.

Ástardraumur unga drótt
í augum þínum brennur.
Far mér eigi frá í nótt
fyr en dagur rennur.

Eftir langa ljúfa nótt
lífs þíns dagur rennur.

Æskutöfrar ást og vín
í æðum loga og renna.
Yfir rauðbleikt rekkjulin
rökkrið hnígur inn til þín.
Kysstu mig, er kvöldstjörnurnar brenna.
Í rökkurdjúpið röðull snýr,
rauður ináni líður.
Eftir dagsins ævintýr
okkar nóttin bíður.

Eftir lífsins ævintýr
okkar nóttin bíður.

I undirheimum

I

Nóttin myrka blæju breiðir
um byggðir manna og laðar, seiðir
hugann út á huldar leiðir,
er hljóðnar allt um vetrarkvöld.
Sem fornar vofur fyrri tíða
finnst mér dimmir skuggar líða
fram og eins og ormar skríða
um hin bleiku næturtjöld
og þöglir mín í þyrping bíða,
þegar nóttin tekur völd.

Svífa fyrir sjónir mínar
á svörtum vængjum myndir þínar,
líf, er bjarmi dagsins dvínar,
dimmir yfir huga minn.
Er þessa skugga sé ég sveima,
er svartigaldur myrkra heima
vakti upp og glötun geyma
í grafardjúpi, í hvert eitt sinn
mér finnast ógnarelfur streyma
og öldur falla í brjóst mitt inn.

II

Birtist sýn, og hálfan heiminn
hulinn bak við skýjaeiminn
sé ég falla gegn um geiminn
— greiðist þokuhjúpurinn —.
Hann berst mér nær. Nú lít ég löndin,
logabjört er jarðarströndin,
í hljóðri lotning lýtur öndin
lögum þínum. Vilji þinn
vefur allt í vanaböndin.
— Í vöggu hvílir maðurinn. —

Sé ég myndir framhjá falla,
flýja veröld geisla alla,
húmsins raddir heyri ég kalla
á hulin mögn um styrk og þrótt.
Þankans flug í þungum kjörum,
þögla leit frá duftsins snörum,
en hljómaðrot af Hávans svörum
í hugans djúp fær enginn sótt,
þótt hvísli orð af ungum vörum
út í þögla, dimma nótt.

Mannheim fyllir myrkur, dauði,
mannsins strit fyrir nægu brauði,
skortur er á öllum auði,
engum þyrstum svölun veitt.
Yfir heiminn allan flýtur
úthellt blóð. Þeim hvötum lýtur
lífsins allt, sem lífsins nýtur,
að lifa á öðrum. Ei grið fær neitt.
Hvert líf að lokum bát sinn brýtur
við blindsker dauðans, eitt og eitt.

Hver ert þú, sem myrkrið magnar,
móti ljósi sigri fagnar,
dvelst í heimi dauða og bagnar,
þar daginn skortir ljós og yl?
Hver ert þú, sem heimi heldur
í hendi styrkri og þjáning veldur?
Mynd þín öll er auðn og eldur,
ímynd þess, sem verst er til.
Og andinn starir ógnum skelfdur
ofan í tímans myrka hyl.

Á heims vors eyði-svarta-sandi
svip þinn birt, þú myrkra andi,
er vilt, að allt í eldi standi,
öll sé gleðin blekking, tál.
Seg mér, hvað þér völdin veitir,
er veröldinni í glötun steypir.
Frá þér liggja logar heitir
og læsa sig um hverja sál,
svo akri heims í eld þú breytir.
Andi, birt þitt leyndarmál.

III

Yfir landi eimur leikur,
ógnarþrunginn, svartur reykur,
opnast jörð, og andi bleikur
upp þá rís og mælir: „Heyr,
þú herra minn skalt fá að finna.
Fylg mér enn til sala minna,
því að skuggar þanka þinna,
svo þungt á hurðir knýja þeir.
— En þeirri för ei færðu að linna,
fyr en hinztu ljósið deyr.

Inn í reykinn andinn heldur,
eftir fer ég krankur, hrelldur,
örlögunum ofurseldur.
Allt er dauðakýrrt og hljótt.
Eftir þöglum undirgöngum
ólánsmenn með bleikum vöngum
reika eftir leiðum löngum,
leita þar að friði og þrótt,
— á örlaganna undirgöngum,
þar eilíf ríkir nótt.

Hve dimmt og autt, það ógn mig fyllir,
eyðinótt, er hugann tryllir
og af öllum vegum villir,
hver vonarneisti deyr, er rís.
Mun hér ei loks sá leiðarendi
lífs, sem grimmd í myrkur sendi?
Hrolls og ótta í hug ég kenndi,
því hér ert þú, er sjá ég kýs.
Lyftist fyrir huldri hendi
hliðið mikla — — — að paradís.

IV

Sá ég af himnum gegnum geiminn
í gráum klæðum jarðarheiminn
þröngan vaða þokueiminn.
— Þungir draumar sóttu að mér.
En drottinn mætli: Þeim vil ég veita
er um veröldinag öngu breyta
himin minn, er heimar leita.
Mitt himnaríki öllum ber —.
Umvörn heim skal engum neita,
er um jörðu þessa fer.

Því sendi ég fyrr til sona þinna.
sendiboða ríkja minna,
er hjá þér skulu vaka, vinna
veröld. Og þinn bleika reyr
skulu logar yfir æða,
um allan heim í stormsveip næða,
eðli manna meitla, bræða,
móta á ný þinn jarðarleir,
þar til ríki hæstu hæða
á himni mínum byggja þeir.

Þitt blindi auga, Adam, nýtur
aldrei sjónar, fyrr en brýtur
boðorð öll, sem öldin lýtur.
— Uppskeyra þín er myrk og köld.
En þjáninganna þungur vetur
þróað aleinn hug þinn getur
og meitlað öllu öðru betur.
Endurborinn tak hér völd,
er hefurðu numið lífsins letur,
letrað á hin myrku tjöld.

Þig lögmáls skal eí lengi dylja,
sem lifir til að kanna, skilja,
og lýtur aðeins eigin vilja.
Ársól fagnar heimur nýr.
Þinn frjálsi andi allt skal reyna,
aldrei flýja skugga neina.
Um eðli lífs skal engu leyna
anda, sem til himins snýr.
— Í myrkrum finnst hið innsta, eina,
er í djúpum lífsins býr.

Minning

Á vesturhimni Venus skín.
Ég vaki og hlusta. — Röddin þín
hljótt með blænum berst til mín
og ber mér sönginn þinn.

Þegar lýsir máni mar
um miðja nótt og vaknar þar
endurminning alls, sem var
— aftur þig ég finn.

Þar milljón bjartar stjörnur strá
stjörnugliti á djúpin blá,
hönd þú réttir himni frá
og heilsar ljós á kinn.
Þar sem í skarlat skýjaeim
skrýðir máni um himingeim,
af rósaörum rauðum tveim
mér réttir kossinn þinn.

Náttdökkt húmið hér þitt er,
sem hrynur niður vanga þér.
Það fellur yfir andlit mér
svo yndismjúkt og hljótt.
En stjörnurnar eru auglit þitt
með unaðsfagra brosið sitt.
— Þú horfir á mig yndið mitt
frá eilífi þinni í nótt.

EFNISYFIRLIT

Hann	5
Lognatar	7
<u>Kvöldliði</u>	8
<u>Eg er nóttin</u>	10
<u>Kvæði um þoll í Hofnastret</u>	12
<u>Þar fyrirgefist</u>	14
<u>Föruglar</u>	15
<u>Örlög manna</u>	17
<u>Breytt hjórnall</u>	19
<u>Tennum kastað</u>	21
<u>Bergmál dagsins</u>	22
<u>Blíka í vestri</u>	25
<u>Til mín</u>	27
<u>Þig dröymir</u>	30
Skuggar	32
Rof	34
<u>Nótt í ágúst</u>	36
Lindin	39
Eiður	41
<u>Semulbragutin</u>	43
<u>Selður hafsins</u>	46
<u>Fráðurinn</u>	48
<u>Ráðd hins ólevmda</u>	49
<u>Som engill svifi</u>	51

<u>Leusamjöll</u>	52
<u>Fyrirspurn</u>	55
<u>Blómið</u>	57
<u>Dropinn</u>	58
<u>Eintal dælaunnanna</u>	61
<u>Þér frægu menn</u>	63
<u>Jónfrótt</u>	66
<u>Eg man þig datur</u>	69
<u>Kvæði um læk</u>	72
<u>Eftir skúr</u>	73
<u>Musterið hljóða</u>	75
<u>Notta ein komatu</u>	77
<u>Selandi kom</u>	79
<u>Sáð í snjóinn</u>	81
<u>Við eineld</u>	83
<u>Þú hvæðist sporin</u>	86
<u>Dóttir jarðar</u>	88
<u>Brúðarvegin</u>	90
<u>Kalviði</u>	92
<u>Eg mæli þér</u>	94
<u>Í undirholmunum</u>	96
<u>Minnung</u>	104